

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citirea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2020, declarat de avocatul Mihalache Iurie, în numele inculpatului

*Danu Dumitru XXXXX, născut la
XXXXX, originar și locuitor al s. XXXXX, r-nul XXXXX,
cetățean al R. Moldova, „anterior judecat”.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 05.05.2020 - 22.06.2020,
instanța de apel: 21.07.2020 - 22.09.2020,
instanța de recurs: 21.01.2021 - 17.03.2021.*

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 22 iunie 2020, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Danu Dumitru a fost condamnat în baza art. 145 alin. (1) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, începând cu 26 februarie 2020.

De la Danu Dumitru s-a încasat în folosul lui Mocanu Veronica 15.000 lei prejudiciu material și 100.000 moral.

Cheltuielile de judecată pentru efectuarea expertizei judiciare în mărime de 4830 lei au fost trecute în contul statului.

2. Instanța de fond a constatat că, la 25 spre 26.02.2020, inculpatul Danu D., aflându-se la domiciliu din s. XXXXX, r-nul Călărași, fiind în stare de ebrietate alcoolică, având în calitate de oaspete pe consăteanul XXXXX, din cauza unui conflict apărut spontan în timpul consumului de alcool, intenționat, i-a aplicat multiple lovituri cu un harag peste diferite regiuni ale corpului și cap, cauzându-i multiple leziuni corporale grave periculoase pentru viață și sănătate în formă de trauma asociată, cranio - cerebrală, a abdomenului, spatelui, membrelor superioare și inferioare. Trauma cranio – cerebrală, excoriații pe partea pelioasă a capului, față și abdomenului, echimoza imensă de abdomen cu urme dungate de limpezire pe fondul ei, hemoragii în ficat, hemoperitoneum 50 ml. Echimoza pe spate. Echimoze și excoriații pe membre

superioare. Hematomul masiv în regiunile fesiere cu extindere pe spate și în regiunea anală, cu urme dungate de limpezire pe fondul lui. Echimoze imense pe membre inferioare cu urme dungate de limpezire pe fondul lor. Moartea lui Constantin Luca a survenit în rezultatul șocului traumatic și hemoragic, fapt confirmat prin raportul de expertiză judiciară nr. XXXXX din 26.03.2020.

Acțiunile lui Danu D. au fost calificate în temeiul art. 145 alin. (1) Cod penal, ca omorul intenționat al unei persoane.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat examinarea cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Apreciind probele pe cauza penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, verificând concomitent argumentele din rechizitoriu în raport cu probele cercetate în cadrul ședinței de judecată, instanța a conchis că, învinuirea adusă inculpatului este dovedită integral.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța a ținut cont că inculpatul s-a căit sincer în cele săvârșite, vinovăția a recunoscut-o pe deplin, la locul de trai se caracterizează negativ, anterior a fost judecat, potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedura penală beneficiază de reducerea cu $\frac{1}{3}$ a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege, art. 145 alin. (1) Cod penal prevede închisoare de la 10 la 15 ani, deci nouă limită de pedeapsă va fi de la 6 ani 8 luni până la 10 ani închisoare, concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă prin aplicarea pedepsei maxime de 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

La fel, instanța a statuat că, reprezentantul părții civile, Mocanu V., a înaintat acțiune civilă solicitând încasarea din contul inculpatului prejudiciul material de 15.000 lei și moral de 400.000 lei.

Potrivit art. 1398 Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Astfel, suma de 15.000 lei, suportate pentru înmormântarea victimei XXXXX, este echitabilă și care urmează a fi recuperată din contul inculpatului.

Este justificată și pretenția cu privire la încasarea prejudiciul moral cauzat, dat fiind că în urma acțiunilor inculpatului rudelor victimei le-a fost cauzat suferințe, suma de 100.000 lei cu titlu de prejudiciu moral fiind cea echitabilă.

Totodată, potrivit art. 229 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

Deci, cheltuielile judiciare de 4830 lei, pentru efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală dată, urmează a fi trecute în contul statului, având în vedere sarcina pozitivă a statului de a demonstra vinovăția persoanei prin toate mijloacele probatorii prevăzute de lege.

3. Procurorul în Procuratura raionului Călărași, Martea Vladimir, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cheltuielile judiciare suportate în legătură cu efectuarea expertizei judiciare medico-legale în sumă de 4.830 lei să fie încasate de la inculpat.

Apelantul a invocat că, art. 229 Cod de procedură penală, prevede că cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului. Instanța poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare sau îl poate elibera de plata lor total sau parțial, dacă plata cheltuielilor judecătorești poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lui.

Ori, asemenea motivare în sentință lipsește.

Totodată, pe parcursul urmăririi penale s-a constatat că condamnatul Danu D. nu are situația materială dificilă.

3.1. A declarat apel și avocatul Mihalache Iurie, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită pedeapsa de 6 ani și 8 luni închisoare, cu excluderea cuantumului prejudiciului material și diminuarea substanțială a mărimii prejudiciului moral.

Apelantul a invocat că, în conformitate cu prevederile art. 61 alin. (2) Codul penal, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate. Analizând concursul împrejurărilor atenuante și inexistența circumstanțelor agravante, ținând cont de căința sinceră a lui Danu D. în cadrul ședinței de judecată, corectarea și reeducarea ultimului este posibilă într-un termen mai redus.

În cadrul ședinței de judecată, Danu D. a declarat că are la întreținere 2 copii minori și careva conflicte cu persoana decedată XXXXX nu avut niciodată, respectiv nu a avut motiv pentru a-i face rău. Loviturile pe care i le-a aplicat nu au fost intenționale, ei au fost într-un moment de furie necontrolată, generată de consumul excesiv de alcool.

Suma de 15.000 lei cu titlu de prejudiciu material este neîntemeiată, deoarece succesorul părții vătămate nu a anexat dovezi confirmatorii (bonuri, cecuri, bilete, facturi etc.) prin care să le justifice.

Cuantumul prejudiciului moral - 100.000 lei este justificat parțial, fiind o sumă mare, pe care Danu D. nu o va putea achita. Ținând cont că prin sentință condamnatul a fost privat de libertate pentru următorii 10 ani de viață, el nu va fi în stare să achite sumele sus-indicate în beneficiul succesorului părții vătămate.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2020, apelul avocatului a fost respins ca nefondat.

Apelul procurorului a fost admis, casată sentința în partea chestiunii cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată și pronunțată o nouă hotărâre.

De la Danu D. s-a încasat în beneficiul statului cheltuielile de judecată în mărime de 4830 lei, suportate pentru efectuarea expertizei judiciare medico-legale.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că, instanța de fond la stabilirea categoriei pedepsei, corect a aplicat prevederile art. 7, 61 și 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Conform art.16 Cod penal, infracțiunea săvârșită se atribuie la categoria celor deosebit de grave.

Instanța de fond corect a ținut cont de personalitatea inculpatului, de căința sinceră a acestuia în cele săvârșite, de faptul că inculpatul vinovăția în comiterea faptei imputate a recunoscut-o pe deplin, la locul de trai se caracterizează negativ, anterior fiind judecat,

concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă doar prin izolare de societate, aplicându-i o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani.

Din materialele cauzei urmează cert că cheltuielile solicitate de succesorul părții vătămate sunt pentru înmormântarea fratelui său, victimei XXXXX, această sumă fiind una echitabilă, iar în conformitate cu art. 1398 Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Astfel, prima instanță just și întemeiat a dispus a încasa de la Danu D. în beneficiul succesorului părții vătămate, Mocanu V., a sumei de 15.000 lei cu titlu de prejudiciul material.

Este întemeiată și constatarea instanței de fond cu privire la încasarea de la Danu D. în beneficiul succesorului părții vătămate, Mocanu V., a prejudiciului moral în mărime de 100.000 lei, or, în urma acțiunilor inculpatului, victimei și rudelor acestuia le-au fost cauzate suferințe psihice.

Articolul 229 Cod de procedură penală, prevede că cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

În acest sens, se reține ca fiind justificată solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei medico-legale. Conform raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 26.03.2020, pentru efectuarea ei s-au cheltuit 4830 lei.

Astfel, cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare urmează a fi trecute în contul inculpatului.

5. Avocatul Mihalache Iurie a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, anularea obligației de plată a prejudiciului material și reducerea mărimii celui moral, anularea obligației de plată în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei judiciare medico-legale.

Recurentul a invocat că, Danu D. a fost de acord cu examinarea cauzei penale în procedură simplificată, s-a căit sincer în cele săvârșite, vinovăția a recunoscut-o pe deplin, relatând tot ce cunoaște despre infracțiunea care i-a fost incriminată.

Mai mult, în cadrul ședințelor de judecată a declarat că întreține 2 copii minori, careva conflicte cu XXXXX nu a avut niciodată, respectiv nu a avut motiv pentru a-i face rău. Loviturile pe care i le-a aplicat nu au fost intenționate, ci au fost într-un moment de furie necontrolată, generată de anxietate și de consumul excesiv de alcool.

Suma de 15.000 lei cu titlu de prejudiciu material este neîntemeiată, deoarece succesorul părții vătămate nu a anexat dovezi confirmatorii (bonuri, cecuri, bilete, facturi etc.) prin care să o justifice.

Cuantumul prejudiciului moral în mărime de 100.000 lei este mare, pe care Danu D. nu o va putea achita. Ținând cont că condamnatul a fost privat de libertate pentru următorii 10 ani de viață, el nu va fi în stare să achite sumele sus-indicate în beneficiul succesorului părții vătămate.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont că inculpatul a recunoscut integral vina solicitând judecarea cauzei în procedura simplificată, însă a comis o infracțiune deosebit de gravă, care se pedepsește în exclusivitate cu închisoare de la 10 la 15 ani, anterior a mai fost judecat, cât și de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, 364¹ Cod de procedură penală, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu $\frac{1}{3}$ a limitelor pedepsei cu închisoare.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, fiind una echitabilă și proporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, cât și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (*pct. 4. din decizie*).

În același timp, instanța de apel corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind mărimea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune.

Ori, conform art. 219 alin. (4), 220 alin. (3), 387 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, la evaluarea quantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, etc. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. O dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă,

în tot sau în parte, ori o respinge. **Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată** în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. **Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată**, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La fel, instanța de apel corect a constatat și încasarea de la Danu D. în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în mărime de 4830 lei, ce constituie cheltuieli suportate pentru efectuarea expertizei judiciare medico-legale.

Astfel, conform art. 227 alin. (2) pct. 5) și alin. (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală și se plătesc din sumele alocate de stat, dacă legea nu prevede altă modalitate.

În același timp, potrivit art. 385 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată este obligată să soluționeze cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare.

Conform art. 229 alin. (1) - (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lui.

Prin urmare, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale, prevăzute de normele enunțate supra, a statuat că, inculpatul este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal, iar pentru a stabili acest fapt a fost necesară efectuarea expertizei judiciare medico-legale nr. XXXXX din 26.03.2020, costul căreia este justificat și probat, acesta urmând a fi încasat din contul inculpatului în beneficiul statului cu titlu de cheltuieli judiciare, nefiind constatate temeiuri pentru a-l elibera de plata lor.

Totodată, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în aspectul cheltuielilor judiciare, prejudiciului moral și material, cât și a pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept

separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CoEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CoEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Mihalache Iurie împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2020, în privința inculpatului Danu Dumitru XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 9 aprilie 2021.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun